

jáért viaskodó romániai fiatalság ballasztját: birkóznak, küzdenek a nyelvvel, és legfőképp a verssel, bár Balla Károly túlfűtött sorai *Történelem* és *Ki vállalta a célt* című darabjaiban kerek lendületességbe formálódnak.

Méliusz József

HÁROM FIATAL KÖLTŐ ELSŐ KÖTETE. Nem az irodalmi hir, hanem

csak a posta vetette őket elénk. Mind a három inkább borzas kísérlet és különösség, mintsem költői jelentkezés. S mégse csüggedjünk. Az elmaradt irodalmi felfedezés öröméért a lírai közlések különösségei kárpótolnak, és csekély irodalom-lélektani tapasztalatainkat új adalékokkal bővíthetjük... Mind a három költő utódállambeli s még a vidék irodalmi elmaradottságát is nyögi. A novisadi *Wellner Albert Ősi titkot mesél a hajnal* címmel jelentette meg verseskönyvét, saját metszetekkel s a cimlapon fényképpel, mely a nyomdász-költőt a körforgó gép előtt ábrázolja. A versekből azonban nem a körforgók közt élő ember hangja, hanem a sláger-dalok szövegeire emlékeztető érzelmesség és az erotikus folyóiratok lírája szól. A költő tulságosan belebonyolódott a mai színház-, film-, gramofonlemez- és színesregény-kulturába. Ennek ellenére vagy épp' ezért ha átkokat szór a hazug városra és munkásversei a huszonöt év előtti szociáldemokrata ünnepi költemények hangján hirdetik a munkásmegváltást. Gutenberg kispolgárosodott céhében nem ritka az ilyen lelkület. — *Demjén Ferenc* verseiben (*Hegyek alján*, Beregszász) a próbálkozó realizmus némi reményeket ébreszt. Környezetéről, a Kárpátaljáról, csempészekről, kecskepásztorokról, faluvégi szegényekről ír, sok jóérzéssel, de fakón és kevés átéléssel. Sajnálatos félreértés a novellai tartalom erőszakolása, ami miatt költeményei megverselt elbeszélésnek hatnak. — *Bólya Lajos* Komáromból *Örömradió-val* ébreszti fel a szunnyadó érdeklődést. „Ha kiáltok, — mondja bevezető versében, — magamból magam miatt, a magam hangján kiáltok”. Bármennyire szeretnők is — ezt nem irhatjuk alá. Bólya verseiben az avantgarde fékevesztett dikciójával találkozunk: hatalmas optimizmus, diadalmas önmutogatás és kérkedő erotika ágaskodik bennük. A költő a szavak malomköveivel dobálózik, mint valami versiró Toldi Miklós, de a mázsás kövekkel tulajdon verseit lapítja tönkre. A versekben nincs egy szikra realizmus, amelynek világánál kiderülne legalább, hogy a költő kicsoda. Ő távoli dolgokról énekel. Tudja, hogy: „Az éjszaka mögött máglyákban ég a buza, a messze tengerbe süllyed a sok drága gyömmölcs s óriás raktárak mélyén dohosodik a fehér kenyér”, és szolidaritást hirdet az éhezőkkel a harcban és az örömben. Ez azonban csak az embert teszi rokonszenvéssé, a költőt még nem. A költő a nagy azavak pubertás-korát éli. Ezt sürgősen ki kell nőnie. Fogadkozik is: „...a hamis diszeket mind leszórom magamról”, — írja kötete vége felé. Szaván fogjuk.

K. S.

VILÁGKÉP címen *Lázár Vilmos* és *Horner Miklós* szerkesztésében új folyóirat jelent meg Budapesten. A szemle főleg világpolitikai és gazdasági kérdésekkel és geopolitikai kritikával foglalkozik. A Világkép ujszerűsége leginkább a geopolitika kritikai művelésében nyilvánul meg, ami a haladóirányú magyar folyóiratirodalomban úgyszólván úttörést jelent. Az első szám vezető cikkét *Horner Miklós* a világpolitikai helyzetről írta. Cikkében a háborús veszély kérdését igyekszik világos okfejtéssel tisztázni. Hibája azonban, hogy bár a hatalmak egymáshoz való viszonyát mozgásukban figyeli, az egyes hatalmak belső helyzetét statikusnak fogja föl. Elfelejtje azt, hogy társadalmi harcok kiélesedésének időszakát éljük és a hatalmak közti helyzet kialakulása is rendkívül mértékben függ a belső társadalmi harc alakulásától. Romantikusan nagy jelentőséget tu-